

Uznesenie č. 2024-20 z 9. októbra 2024 k návrhu rámca, v ktorom sa stanovujú minimálne technické požiadavky na systémy overovania veku zriadené na prístup k určitým online verejným komunikačným službám a platformám na zdieľanie videí, ktoré sprístupňujú pornografický obsah verejnosti

NOR: RCAC2428286X

Úradný vestník Francúzskej republiky (JORF) č. 0251 zo 22. októbra 2024

Text č. 50

- Príloha

Regulačný orgán pre audiovizuálnu a digitálnu komunikáciu
so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel, vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti,
so zreteľom na zákon č. 2004-575 z 21. júna 2004 o dôvere v digitálne hospodárstvo, v znení zmien, najmä na jeho články 10 a 10-2,
so zreteľom na oznámenie 2024/0208/FR zaslané Európskej komisii 15. apríla 2024 a na jej pripomienky z 15. júla 2024,
so zreteľom na uznesenie č. 2024-067 z 26. septembra 2024 Commission nationale de l'informatique et des libertés (Francúzsky orgán pre ochranu údajov), ktorým sa predkladá stanovisko k návrhu rámca Regulačného orgánu pre audiovizuálnu a digitálnu komunikáciu o systémoch overovania veku zriadených na účely prístupu k určitým službám umožňujúcim prístup k pornografickému obsahu,
so zreteľom na pripomienky vznesené počas verejnej konzultácie, ktorá sa uskutočnila od 11. apríla do 11. mája 2024,

po dôkladnom zvážení,
sa týmto nariaďuje:

Článok 1

Prijíma sa rámec uvedený v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Toto uznesenie sa uverejní v Úradnom vestníku Francúzskej republiky.

Príloha

PRÍLOHA

VEREJNÁ KONZULTÁCIA K NÁVRHU RÁMCA, V KTOROM SA STANOVUJÚ MINIMÁLNE TECHNICKÉ POŽIADAVKY NA SYSTÉMY OVEROVANIA VEKU ZRIADENÉ NA PRÍSTUP K URČITÝM ONLINE VEREJNÝM KOMUNIKAČNÝM SLUŽBÁM A PLATFORMÁM NA ZDIELANIE VIDEÍ, KTORÉ SPRÍSTUPŇUJÚ PORNOGRAFICKÝ OBSAH VEREJNOSTI

Obsah

Úvod

Zodpovednosť cielených služieb za šírenie pornografického obsahu

Vývoj úlohy orgánu ARCOM v rámci návrhu zákona na zabezpečenie a reguláciu
digitálneho priestoru

Práca týkajúca sa overovania veku už prebieha

Prezentácia rámca

Podpora odvetvia pri zavádzaní riešení overovania veku

Aktualizácia rámca a súčasného stavu techniky

Štruktúra rámca a harmonogram vykonávania

Prvá časť: Všeobecné kritériá týkajúce sa spoľahlivosti systémov overovania veku

Druhá časť: Ochrana súkromia

Zásady ochrany súkromia

Implementácia systému overovania veku zohľadňujúceho súkromie v rámci špecificky
navrhutej a štandardnej ochrany údajov

Minimálne požiadavky na všetky systémy overovania veku

1. Nezávislosť poskytovateľa systému overovania veku od cielených služieb, ktoré šíria
pornografický obsah

2. Dôvernosť, pokiaľ ide o cielené služby, ktoré šíria pornografický obsah

3. Dôvernosť pokiaľ ide o poskytovateľov dôkazu o veku

4. Dôvernosť, pokiaľ ide o akékoľvek iné tretie strany zapojené do procesu overovania veku

5. Ochranné opatrenia týkajúce sa práv a slobôd osôb zo strany overovateľov veku

Osobitné požiadavky na systémy ochrany súkromia, ktoré rešpektujú zásadu „dvojitej
anonymity“

6. Posilnená dôvernosť, pokiaľ ide o cielené služby, ktoré šíria pornografický obsah

7. Posilnená dôvernosť, pokiaľ ide o emitentov atribútov veku

8. Posilnená dôvernosť, pokiaľ ide o akékoľvek iné tretie strany zapojené do procesu
overovania veku

9. Dostupnosť a pokrytie obyvateľstva

Informovanie používateľov o úrovni súkromia spojenej so systémami overovania veku

10. Explicitné zobrazenie úrovne ochrany súkromia používateľov

Žiaduce ciele a osvedčené postupy

Tretia časť: Dočasne akceptované riešenia generovania hanlivých dôkazov

Štvrtá časť: Audit a hodnotenie riešení overovania veku

Hodnotenie zavedených systémov v reálnych podmienkach

Miera chybovosti, obchádzanie a riziká útoku

Nezávislosť poskytovateľa auditu

Úvod

Zodpovednosť cielených služieb za šírenie pornografického obsahu

1. S demokratizáciou mobilných zariadení, ktoré umožňujú deťom prístup na internet, sa výrazne zvyšuje vystavenie maloletých osôb pornografickému obsahu na internete. Podľa štúdie, ktorú vypracoval Regulačný orgán pre audiovizuálnu a digitálnu komunikáciu (Arcom) na základe údajov, ktoré poskytla spoločnosť Médiamétrie, každý mesiac navštívi pornografické stránky 2,3 milióna maloletých osôb, pričom tento počet v posledných rokoch prudko rastie a súvisí s demokratizáciou mobilných zariadení medzi deťmi. Podiel maloletých osôb navštevujúcich stránky „pre dospelých“ sa za 5 rokov zvýšil o 9 bodov, z 19 % na konci roka 2017 na 28 % na konci roka 2022. Každý mesiac v roku 2022 navštívila takéto stránky viac ako polovica chlapcov vo veku 12 rokov a viac, pričom tento podiel sa u chlapcov vo veku 16 a 17 rokov zvyšuje na dve tretiny. V priemere 12 % návštevníkov stránok pre dospelých tvoria maloleté osoby (1).

Od začiatku 21. storočia (2) výskumy týkajúce sa dôsledkov skorého vystavenia pornografii ukázali, že vystavenie mladých detí pornografickému obsahu môže mať závažné dôsledky pre ich duševný vývoj a predstavu sexuality a vzťahov medzi jednotlivcami, a to na úkor ich osobného rozvoja a väčšej rovnosti v rodových vzťahoch (3).

2. Od 1. marca 1994 je podľa ustanovení článku 227-24 Trestného zákona zavedeného zákonom č. 92-684 z 22. júla 1992 zakázané vystavovať maloleté osoby pornografickému obsahu.

Znenie tohto článku sa zmenilo s cieľom objasniť nielen jeho rozsah pôsobnosti, ale aj spôsob posudzovania, pokiaľ ide o zisťovanie porušenia na internete. V súlade s ustálenou judikatúrou sa v článku 227-24 od roku 2020 uvádza, že samotné vyhlásenie o veku na preukázanie plnoletosti nestačí (4). Aktuálne platné znenie je takéto:

„ Výroba, preprava, šírenie akýmkoľvek spôsobom a bez ohľadu na médium posolstva násilnej povahy, s podnecovaním terorizmu, pornografickej povahy vrátane pornografických obrázkov zahŕňajúcich jedno alebo viacero zvierat, alebo v prípade ktorého je pravdepodobné, že môže vážne poškodiť ľudskú dôstojnosť alebo podnecovať maloleté osoby k účasti na hrách, ktoré ich vystavujú fyzickému nebezpečenstvu, alebo k obchodovaniu s takýmto posolstvom, sa trestá odňatím slobody na 3 roky a pokutou vo výške 75 000 EUR, ak je pravdepodobné, že maloletá osoba toto posolstvo uvidí alebo ju bude vnímať.

„ Ak sú trestné činy stanovené v tomto článku predložené prostredníctvom písomnej alebo audiovizuálnej tlače alebo prostredníctvom online komunikácie s verejnosťou, pri určovaní zodpovedných osôb sa uplatňujú osobitné ustanovenia zákonov upravujúcich tieto záležitosti.

„ Trestné činy stanovené v tomto článku sa považujú za trestné činy, aj keď prístup maloletej osoby k posolstvám uvedeným v prvom odseku vyplýva z jednoduchého vyhlásenia maloletej osoby, že má aspoň 18 rokov.“

Zákonodarcu zaviedol zákonom č. 2020-936 z 30. júla 2020 na ochranu obetí domáceho násillia, osobitný postup zahŕňajúci Arcom s cieľom zabezpečiť plnú účinnosť týchto ustanovení o online verejných komunikačných službách, ktoré sprístupňujú pornografický obsah verejnosti na internete.

Týmto zákonom bola predsedovi orgánu Arcom zverená výsada formálne upozorniť vydavateľa stránky, aby dodržiaval Trestný zákon, a v prípade, že po tomto upozornení nebude konať, požiadať sudcu, aby nariadil poskytovateľom služby pripojenia k internetu, aby zabránili prístupu na túto stránku.

3. Na základe týchto ustanovení orgán vydal 13 formálnych upozornení. Dňa 8. marca 2022 tiež požiadal predsedovi parížskeho súdneho dvora, aby nariadil poskytovateľom služby pripojenia k internetu, aby zablokovali päť z týchto služieb na základe formálneho upozornenia. Tento postup v deň uverejnenia tohto rámca stále prebieha.

Vývoj úlohy orgánu ARCOM v rámci návrhu zákona na zabezpečenie a reguláciu digitálneho priestoru

Zákomom č. 2024-449 z 21. mája 2024 na zabezpečenie a reguláciu digitálneho priestoru (SREN) sa aktualizoval systém ustanovený zákonom z 30. júla 2020. V článku 10 zákona č. 2004-575 z 21. júna 2004 o dôvere v digitálne hospodárstvo (LCEN) sa stanovuje, že ARCOM „zriaďuje a uverejňuje [...], po konzultácii s francúzskym orgánom na ochranu údajov rámec na určenie minimálnych technických požiadaviek na systémy overovania veku. Tieto požiadavky sa týkajú spoľahlivosti kontroly veku používateľov a rešpektovania ich súkromia.“ Rozsah systému sa týka „pornografického obsahu sprístupneného verejnosti vydavateľom verejnej online komunikačnej služby v rámci jeho redakčnej zodpovednosti alebo poskytovaného prostredníctvom služby platformy na zdieľanie videí v zmysle článku 2 zákona č. 86-1067 z 30. septembra 1986 o slobode komunikácie“ (ďalej len „cieľené služby šíriace pornografický obsah“ alebo „cieľené služby“). ARCOM môže v prípade potreby po získaní stanoviska predsedu CNIL formálne upozorniť jednu zo spomínaných služieb, aby dodržiavala tento rámec a v prípade pretrvávajúceho porušovania jej môže po získaní stanoviska CNIL uložiť peňažnú sankciu v súlade s postupom stanoveným v článku 42-7 zákona č. 86-1067 z 30. septembra 1986. Nové právomoci udelené orgánu ARCOM na základe zákona SREN by doplnili právomoci, ktoré boli inak udelené sudcovi, ktorého možno priamo vyzvať, aby zablokoval stránku, ktorá nie je v súlade s ustanoveniami článku 227-24 Trestného zákona, a to napríklad na základe článku 6-3 LCEN.

Okrem toho je ochrana maloletých pred prístupom k pornografickému obsahu súčasťou všeobecnejšieho rámca upravujúceho ochranu detí, najmä Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z 20. novembra 1989 a jeho všeobecnej poznámky č. 25 z roku 2021 o právach dieťaťa vo vzťahu k digitálnemu prostrediu (5), ako aj článku 24 Charty základných práv Európskej únie zo 7. decembra 2000, v ktorom sa stanovuje, že „najlepší záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom“.

Práca týkajúca sa overovania veku už prebieha

Tento dokument je súčasťou práce, ktorú v posledných rokoch vykonáva CNIL, pokiaľ ide o riešenia overovania veku na zosúladenie ochrany maloletých a rešpektovania súkromia. CNIL prvýkrát vydal stanovisko v júni 2021 k návrhu vyhlášky o vykonávaní zákona z roku 2020 o vykonávacích predpisoch na ochranu maloletých pred prístupom k online verejným komunikačným službám, ktoré šíria pornografický obsah (6). S cieľom zabrániť vyvodzovaniu sexuálnej orientácie ľudí – skutočnej alebo predpokladanej – z prezeraného obsahu, ktorý je priamo spojený s ich identitou, CNIL v tomto stanovisku odporučil vykonať šetrenie u dôveryhodných tretích strán a vydal niekoľko odporúčaní (7), ktoré obsahovali časť o overovaní veku. Tieto publikácie boli podložené oznámením uverejneným v júli 2022 s názvom „Overovanie veku online: nájdenie rovnováhy medzi ochranou maloletých osôb a rešpektovaním súkromia“ (8) a spustením demonštrátora mechanizmu overovania veku, ktorý rešpektuje súkromie používateľov (9), v spolupráci s centrom PErEn a pánom Olivierom Blazy, profesorom z École Polytechnique.

CNIL už mal možnosť poukázať na to, že „Na rozdiel od toho, čo sa niekedy hovorí, všeobecné nariadenie o ochrane údajov (10) nie je nezlučiteľné s vekovou kontrolou prístupu na pornografické stránky, ktorú stanovuje zákon.“ (11)

Rovnako ako CNIL, aj ARCOM vydal stanovisko k návrhu vyhlášky, ktorou sa vykonáva článok 23 zákona z 30. júla 2020 (12).

Práve v tomto kontexte Arcom a CNIL, s podporou centra PEReN, spustili začiatkom roka 2023 spoločné technické výmeny s aktérmi overovania veku. Tieto výmeny názorov boli obohatené o spätnú väzbu, ktorú Arcom dostal od niektorých svojich zahraničných partnerov, ktorí sú tiež konfrontovaní s problémami ochrany maloletých osôb a súkromia pri kontrole prístupu k pornografickému obsahu.

Tento rámec bol prijatý po verejnej konzultácii, ktorá prebiehala od 11. apríla do 13. mája, a po jeho oznámení Európskej komisii 15. apríla podľa smernice 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti, a po uznesení CNIL č. 2024-067 z 26. septembra 2024, ktorým sa predkladá stanovisko k návrhu rámca.

Prezentácia rámca

Podpora odvetvia pri zavádzaní riešení overovania veku

V súlade s ustanoveniami zákona sa v návrhu rámca špecifikujú očakávané technické požiadavky.

Účelom tohto rámca nie je certifikovať technické riešenia.

Cielené služby, ktoré šíria pornografický obsah, si budú môcť slobodne vybrať vlastné riešenia na ochranu maloletých osôb, za predpokladu, že spĺňajú technické požiadavky rámca.

Absencia systému overovania veku, ako aj systémov overovania veku, ktoré sú nespoľahlivé alebo ponúkajú nižšiu úroveň ochrany súkromia, ako vyžaduje tento rámec, nebudú oprávnené.

Aktualizácia rámca a súčasného stavu techniky

Rámec sa môže preskúmať a aktualizovať v záujme zohľadnenia súčasného stavu techniky.

V návrhu zákona SREN sa v tejto súvislosti stanovuje, že „rámec sa podľa potreby aktualizuje za rovnakých podmienok“.

Je skutočne žiaduce, aby odvetvie prijalo riešenia overovania veku zodpovedajúce súčasnému stavu techniky a európskym a medzinárodným normám (najmä akýmkoľvek európskym normám, ktoré sa objavujú v krátkodobom horizonte), ktoré sú zlučiteľné s praxou v odvetví, najmä pokiaľ ide o existujúce technické protokoly.

V tomto duchu francúzske orgány v odpovedi na žiadosť Európskej komisie o informácie v rámci postupu oznamovania stanoveného v smernici 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (kodifikované znenie), uviedli, že: „Pokiaľ ide o budúcnosť, zaväzujú sa úplne alebo čiastočne revidovať svoj vnútorný právny rámec, ak dostatočne presný právny základ na úrovni EÚ umožní zaviesť účinný systém overovania veku na všetkých alebo niektorých platformách, ktorých sa týka prístup k pornografickému obsahu.“

„ Za týchto okolností považujú [rámec] za prechodné riešenie, kým sa nenájde účinné európske riešenie.“

Štruktúra rámca a harmonogram vykonávania

V prvej časti rámca sa stanovujú všeobecné kritériá týkajúce sa spoľahlivosti systémov overovania veku podľa zákona. Okrem toho, že je potrebné štandardne zaručiť ochranu maloletých osôb, t. j. ešte pred prístupom k službe, je potrebné pripomenúť podmienky účinnosti online systémov overovania veku a zároveň zabrániť ich obchádzaniu.

Druhá časť sa osobitne zaoberá ochranou súkromia prostredníctvom systémov overovania veku zavedených na kontrolu prístupu k pornografickému obsahu. Stránky môžu ponúkať systémy overovania veku s rôznymi úrovňami ochrany súkromia, za predpokladu informovania používateľov o úrovni spojennej s každým systémom.

V tejto súvislosti sa v rámci stanovujú minimálne ciele pre všetky systémy overovania veku, ako aj posilnené osobitné ciele pre systémy, ktoré najviac zohľadňujú súkromie, známe ako „dvojitá anonymita“. Používateľom sa musí ponúknuť aspoň jeden systém overovania veku, ktorý spĺňa normy ochrany súkromia s „dvojitou anonymitou“.

Táto druhá časť zahŕňa aj osvedčené postupy v oblasti ochrany údajov, ktoré sa považujú za žiaduce.

Okrem toho budú môcť cielené služby, ktoré šíria pornografický obsah, dočasne realizovať riešenia na získanie dôkazu o veku na základe poskytnutia bankovej karty odchylné od podmienok stanovených v prvej a druhej časti, ale za predpokladu prísneho dodržiavania určitých kumulatívnych podmienok stanovených v tretej časti tohto dokumentu.

A nakoniec, vo štvrtnej a poslednej časti sa stanovujú hlavné zásady, ktorými sa môžu riadiť služby určené na šírenie pornografického obsahu, potrebné na vykonávanie auditu ich systémov overovania veku. Najmä pokiaľ ide o účel takýchto auditov, určia sa podmienky, na základe ktorých sa vykonávajú, a požiadavky vzťahujúce sa na audítov tretích strán.

PRVÁ ČASŤ: VŠEOBECNÉ KRITÉRIÁ TÝKAJÚCE SA SPOĽAHLIVOSTI SYSTÉMOV OVEROVANIA VEKU

Účelom tohto rámca je štandardne zabezpečiť ochranu maloletých osôb hneď pri zobrazení prvej stránky online komunikačnej služby, ktorá umožňuje šírenie pornografického obsahu.

Ochrana maloletých osôb v skutočnosti zahŕňa zabránenie ich vystaveniu pornografickému obsahu hneď pri prístupe k online verejným komunikačným službám, ktoré takýto obsah sprístupňujú.

V tejto súvislosti sa v článku 1 zákona SREN výslovne stanovuje, že cielené služby, ktoré šíria pornografický obsah, sú povinné zobrazovať obrazovku, ktorá neobsahuje žiadny pornografický obsah, a to „až do overenia veku používateľa“.

Okrem toho na základe zákona SREN cielené služby, ktoré šíria pornografický obsah, musia zabezpečiť, aby žiadny používateľ nemal mať prístup k pornografickému obsahu, kým nepreukáže svoju plnoletosť.

Táto ochrana maloletých osôb môže byť štandardne zabezpečená napríklad úplným rozmazaním domovskej stránky služby. Vydavatelia môžu takisto informovať o pornografickej povahe svojich služieb. Na tento účel sa môžu spoľahnúť na mechanizmus vlastného vyhlásenia, ako je štítok RTA (13) umiestnený na každej stránke ich sídla, ktorý

umožňuje systémom rodičovskej kontroly zistiť minimálny vek potrebný na prístup k obsahu na stránke prostredníctvom záhlaví odpovedí [alebo „hlavičiek“ (14)].

Aby boli v súlade so zákonom, systémy overovania veku (v tomto prípade väčšina), ktoré zaviedli cieľené služby šíriace pornografický obsah, musia byť schopné rozlíšiť medzi používateľmi, ktorí sú neplnoletí, a tými, ktorí sú dospelí. Riešenia sa budú pravdepodobne vyvíjať so zdokonaľovaním techník a uvádzaním nových systémov overovania veku na trh vrátane akýchkoľvek európskych noriem, ktoré sa v krátkodobom horizonte objavujú. Ak je technické riešenie zavedené cieľenými službami šíriacimi pornografický obsah založené na odhade veku používateľa, súlad so zákonom znamená, že musí byť nakonfigurované tak, aby sa vylúčilo riziko, že sa maloletý používateľ posúdi ako dospelý („falošná pozitivita“).

Aby boli cieľené služby, ktoré šíria pornografický obsah, v súlade so zákonom, musia vynaložiť maximálne úsilie v súlade s vysokými odvetvovými štandardmi v oblasti odbornej starostlivosti, aby obmedzili možnosti obchádzania technických riešení, ktoré zaviedli. Systémy overovania veku nesmú umožňovať zdieľanie dôkazu o veku s inými ľuďmi, aby sa obmedzilo riziko podvodu. Systém teda musí byť odolný proti rizikám útokov, ako je sofistikovaný falošný obsah (deepfake), falšovanie internetovej adresy (spoofing) atď. Napríklad, pokiaľ ide o riešenia založené na odhade veku na základe analýzy črt tváre, cieľené služby, ktoré šíria pornografický obsah, musia zabezpečiť, aby riešenia zahŕňali mechanizmus na rozoznávanie živých osôb, ktorého účinnosť je v súlade so súčasným stavom techniky. Detekcia sa musí vykonávať prostredníctvom dostatočne kvalitného obrazu a musí vylučovať akýkoľvek proces obchádzania, ktorý môžu maloleté osoby použiť, aby sa umelo javili ako dospelí, najmä pomocou fotografií, nahratých videí alebo masiek. A napokon, pokiaľ ide o technické riešenia na získanie dôkazu o veku na základe predloženia fyzického dokladu totožnosti, očakáva sa, že cieľené služby šíriace pornografický obsah overia, že nimi zavedené technické riešenia umožňujú overiť: i) že dokument je skutočný a že nejde o obyčajnú kópiu; ii) že používateľ je držiteľom poskytnutého dokladu totožnosti. Toto overenie sa môže vykonať najmä prostredníctvom rozpoznávania črt tváre zahŕňajúceho mechanizmus detekcie živých osôb za podmienok stanovených vyššie. S cieľom zabrániť vystaveniu maloletých pornografickému obsahu online sa očakáva, že vek sa bude overovať pri každej konzultácii so službou. Po prerušení tejto konzultácie sa teda musí vykonať nové overenie veku, ak chce používateľ znovu získať prístup k pornografickému obsahu. Týmto nie je dotknutá možnosť používateľa použiť dôkaz o veku, ktorý môže opätovne použiť alebo si ho sám vygenerovať, za predpokladu prítomnosti druhého stupňa autentifikácie. To možno dosiahnuť prepojením používania opakovane použiteľného dôkazu s terminálom dotknutej osoby, ako je to v prípade digitálnych peňaženiek.

Okrem toho systém overovania nesmie umožňovať zdieľanie tohto dôkazu s inou osobou alebo službou. V prípade terminálu zdieľaného medzi dospelou a maloletou osobou je dôležité zabrániť tomu, aby obdobie platnosti overenia veku umožňovalo prístup k pornografickému obsahu bez ďalšieho overovania. Možno zvážiť, že sa preto platnosť overenia veku musí skončiť, ak používateľ službu opustí, t. j. ak sa skončí relácia, ak používateľ prehliadač zatvorí alebo ak operačný systém prejde do pohotovostného režimu, no v každom prípade po uplynutí jednej hodiny nečinnosti.

Očakáva sa, že dôkaz o veku si nebude možné uložiť do používateľského účtu v cieľenej službe, aby sa zabránilo opätovnému použitiu používateľských účtov, ktoré neplnoletým osobám umožnia prístup k pornografickému obsahu. V každom prípade zo zákona vyplýva, že sa povinnosť overovania veku vzťahuje na každý prístup, a to s používateľským účtom alebo bez neho.

Na zabezpečenie ochrany maloletých a súladu so zákonom sa očakáva, že riešenia zavedené cieľenými službami, ktoré šíria pornografický obsah, budú účinné pre všetky skupiny obyvateľstva, a teda nebudú mať vplyv na diskrimináciu určitých skupín, najmä z dôvodov uvedených v článku 21 Charty základných práv Európskej únie. Účinnosť technického riešenia overovania veku bude teda rovnaká bez ohľadu na fyzické vlastnosti používateľa. V prípade systémov na generovanie dôkazov o veku na základe strojového učenia alebo štatistických modelov, poskytovatelia služieb môžu napríklad otestovať svoje riešenie na rôznych databázach s cieľom zabezpečiť súlad s touto požiadavkou. Je dôležité, aby systémy kontroly veku obmedzovali diskriminačné predsudky, ktoré tiež vedú k chybám, ktoré môžu spochybniť ich spoľahlivosť aj prijateľnosť.

Cieľené služby, ktoré šíria pornografický obsah, sa vyzývajú, aby do posudzovania výkonnosti ich systému overovania veku, ale aj do všetkých auditov, ktoré vykonávajú, zahrnuli všetky diskriminačné predsudky rozdelené podľa príslušných dôvodov diskriminácie (pozri nižšie).

DRUHÁ ČASŤ: OCHRANA SÚKROMIA

Účelom tohto rámca je takisto zabezpečiť ochranu súkromia používateľov systémov overovania veku. Tieto systémy môžu predstavovať vysoké riziko pre bezpečnosť osobných údajov, keďže overovanie veku je podobné overovaniu totožnosti, a preto si môže vyžadovať zhromažďovanie citlivých údajov alebo dokladov totožnosti.

Subjekty zapojené do systémov overovania veku preto musia venovať osobitnú pozornosť ochrane súkromia svojich používateľov a bezpečnosti dotknutých informačných systémov, pričom sa musia dodržiavať zásady ochrany súkromia, za čo zodpovedá CNIL, najmä všeobecné nariadenie o ochrane údajov.

Zásady ochrany súkromia

V praxi musia byť systémy overovania veku ako celok v súlade s existujúcimi právnymi predpismi o ochrane osobných údajov a súkromia vrátane zásad minimalizácie údajov a špecificky navrhnutej a štandardnej ochrany údajov (články 5 a 25 všeobecného nariadenia o ochrane údajov).

Poskytovatelia takýchto systémov musia venovať osobitnú pozornosť nasledujúcim zásadám:

správnosť, primeranosť a minimalizácia zozbieraných údajov;
stručné, transparentné, zrozumiteľné a ľahko dostupné informácie pre používateľov;
primerané obdobie uchovávanía údajov;
možnosť osôb uplatniť svoje vlastné práva, a to právo na prístup, právo namietať, právo na opravu, právo na obmedzenie spracúvania, právo na vymazanie, právo na prenosnosť;
najmodernejšie zabezpečenie informačných systémov používaných na spracúvanie osobných údajov.

Implementácia systému overovania veku zohľadňujúceho súkromie v rámci špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov

V roku 2022 CNIL uverejnil demonštratívny mechanizmus overovania veku zohľadňujúci súkromie na prenos atribútu totožnosti (v tomto prípade dôkazu o veku) (15), (16). Navrhovaným mechanizmom sa zabezpečí najmä nepriepustnosť medzi cieľenými službami, ktoré šíria pornografický obsah, ktoré sú povinné kontrolovať vek svojich používateľov, a tretími stranami vydávajúcimi atribúty veku.

Tento mechanizmus, odvtedy známy pod názvom „dvojitá anonymita“ alebo „dvojitá dôvernosť“, vyvinuli a otestovali rôzne verejné a súkromné subjekty, čím potvrdili jeho technickú uskutočniteľnosť a schopnosť uspokojiť potrebu ochrany súkromia, ktorá je obsiahnutá v online mechanizmoch overovania veku. Zodpovedá aj cieľom všeobecne stanoveným pre systémy digitálnej identity vrátane správy atribútov. Tento mechanizmus, hoci sa v tomto dokumente označuje ako „dvojitá anonymita“, však nie je „anonymný“ v zmysle všeobecného nariadenia o ochrane údajov, ale napriek tomu zaručuje vysokú úroveň dôvernosti.

Online verejné komunikačné služby, ktoré sprístupňujú pornografický obsah, musia svojim používateľom ponúknuť aspoň jeden systém overovania veku, ktorý spĺňa normy ochrany súkromia s „dvojitou anonymitou“, čím sa zabezpečí, že tento systém bude môcť používať veľká väčšina jeho používateľov.

Táto požiadavka nadobudne účinnosť na konci prechodného obdobia stanoveného v tretej časti tohto rámca, ktorý je stanovený na 6 mesiacov po jeho uverejnení, bez toho, aby boli dotknuté minimálne požiadavky stanovené nižšie. Do tohto dátumu budú preto systémy overovania veku musieť spĺňať minimálny súbor požiadaviek uvedených nižšie, aby sa zabezpečila prijateľná úroveň ochrany osobných údajov ich používateľov.

V nasledujúcich oddieloch sa stanovujú:

- požiadavky uplatniteľné na všetky systémy overovania veku, na ktoré sa vzťahuje tento rámec;
- osobitné ciele pre systémy, ktoré najviac zohľadňujú súkromie, známe ako „dvojitá anonymita“;
- povinnosti týkajúce sa transparentnosti zamerané na informovanie používateľov o úrovni ochrany súkromia spojenej so systémami ponúkanými v rámci služieb;
- ako aj osvedčené postupy, ktoré sú uvedené ako žiaduce, ale zatiaľ sa nevyžadujú.

Minimálne požiadavky na všetky systémy overovania veku

Minimálny súbor požiadaviek vzťahujúcich sa na všetky systémy overovania veku, na ktoré sa vzťahuje tento rámec.

1. Nezávislosť poskytovateľa systému overovania veku od cieľených služieb, ktoré šíria pornografický obsah

Poskytovateľ systémov overovania veku musí byť právne a technicky nezávislý od akejkoľvek online verejnej komunikačnej služby, na ktorú sa vzťahuje tento rámec, a musí zabezpečiť, aby cieľené služby, ktoré šíria pornografický obsah, nemali za žiadnych okolností prístup k údajom používaným na overenie veku používateľa.

2. Dôvernosť, pokiaľ ide o cieľené služby, ktoré šíria pornografický obsah

Osobné údaje, ktoré používateľovi umožňujú overiť svoj vek pomocou komunikačnej služby, na ktorú sa vzťahuje tento rámec, nesmie táto komunikačná služba spracúvať. Implementácia riešení overovania veku predovšetkým nesmie komunikačným službám, na ktoré sa vzťahuje tento rámec, umožniť zhromažďovať údaje o totožnosti, veku, dátume narodenia alebo iné osobné údaje takýchto používateľov.

3. Dôvernosť pokiaľ ide o poskytovateľov dôkazu o veku

Ak systém overovania veku neumožňuje používateľovi získať opakovane použiteľnú digitálnu identitu alebo dôkaz o veku, osobné údaje poskytnuté používateľom na získanie tohto atribútu nesmie uchovávať poskytovateľ služby generovania dôkazu o veku.

Okrem toho tento typ systému nesmie vyžadovať zhromažďovanie úradných dokladov totožnosti, ak nevytvára opakovane použiteľný dôkaz o veku.

Touto požiadavkou nie je dotknuté dodržiavanie právnych a regulačných povinností, ktoré sa inak vzťahujú na určitých poskytovateľov dôkazu o veku.

4. Dôvernosť, pokiaľ ide o akékoľvek iné tretie strany zapojené do procesu overovania veku

Ak sú do procesu overovania veku zapojené iné tretie strany ako poskytovatelia služby generovania dôkazu o veku, napr. na správu dôkazov alebo fakturáciu služby, tieto tretie strany nesmú uchovávať žiadne osobné údaje používateľov systému, s výnimkou uloženia dôkazu na žiadosť používateľa.

5. Ochranné opatrenia týkajúce sa práv a slobôd osôb zo strany overovateľov veku

Pri určovaní, či používateľ má alebo nemá prístup k online verejnej komunikačnej službe na základe dôkazov, ktoré mu boli predložené, prijme cieľená služba, ktorá šíri pornografický obsah, automatizované rozhodnutie v zmysle článku 22 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Odmietnutím prístupu k službe môže mať toto rozhodnutie právne účinky pre dotknuté osoby alebo prinajmenšom bude mať významný vplyv na osoby podobným spôsobom.

CNIL sa domnieva, že sa takéto rozhodnutie môže zakladať na výnimke stanovenej v článku 22 ods. 2 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov, pokiaľ cieľená služba, ktorá šíri pornografický obsah, podlieha povinnosti overenia veku podľa článku 227-24 Trestného zákona a ustanoveniam zákona SREN. V článku 22 ods. 2 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa vyžaduje, aby sa v ustanoveniach, ktorými sa povoľuje toto automatizované rozhodnutie, stanovili vhodné opatrenia zaručujúce ochranu práv a slobôd a oprávnených záujmov dotknutej osoby.

Aby sa zachovali požiadavky na ochranu súkromia zamerané na obmedzenie schopnosti služieb identifikovať osoby, takéto opatrenia nesmie zaviesť cieľená služba, ktorá šíri pornografický obsah, ale poskytovateľ technického riešenia overovania veku, či už je to poskytovateľ atribútu alebo vydavateľ dôkazu. Takéto opatrenia by mali umožniť používateľom v prípade chyby spochybniť výsledok analýzy ich atribútu s cieľom získať dôkaz o veku. Na uplatnenie týchto nápravných opatrení by títo poskytovatelia riešení overovania veku mali používateľom ponúknuť možnosť využívať rôznych poskytovateľov atribútov alebo v závislosti od riešení rôznych vydavateľov dôkazov.

Cieľená služba šíriaca pornografický obsah a rovnako aj poskytovatelia technických riešení overovania veku sú pritom povinní dodržiavať informačné povinnosti uložené všeobecným nariadením o ochrane údajov a používateľov musia informovať o možnosti podať sťažnosť poskytovateľovi riešenia overovania veku.

Poskytovatelia atribútov musia v každom prípade umožniť osobám opravu ich údajov podľa článku 16 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

Osobitné požiadavky na systémy ochrany súkromia, ktoré rešpektujú zásadu „dvojitej anonymity“

Nasledujúce ciele dopĺňajú ciele minimálneho základu na vymedzenie normy zohľadňujúcej súkromie pre online overovanie veku.

6. Posilnená dôvernosť, pokiaľ ide o ciele služby, ktoré šíria pornografický obsah
Požiadavky stanovené v č. 2 sa dopĺňajú nasledujúcimi požiadavkami.

Systém overovania veku využívajúci „dvojitú anonymitu“ nesmie komunikačným službám, na ktoré sa vzťahuje tento rámec, umožniť rozpoznať používateľa, ktorý už systém použil, na základe údajov vygenerovaných v procese overovania veku.

Používanie systémov overovania veku, ktoré využívajú „dvojitú anonymitu“, nesmie umožniť týmto službám poznať alebo odvodiť zdroj alebo metódu získania dôkazu o veku, ktorý je súčasťou procesu overovania veku používateľa.

Systém overovania veku s „dvojitou anonymitou“ nesmie týmto službám umožniť rozpoznať, že dva dôkazy o plnoletosti pochádzajú z rovnakého zdroja dôkazu o veku.

7. Posilnená dôvernosť, pokiaľ ide o emitentov atribútov veku

Požiadavky stanovené v č. 3 sa dopĺňajú tak, že systém overovania veku využívajúci „dvojitú anonymitu“ nesmie poskytovateľom služby generovania dôkazu o veku umožniť zistiť, pre ktorú službu sa overenie veku vykonáva.

8. Posilnená dôvernosť, pokiaľ ide o akékoľvek iné tretie strany zapojené do procesu overovania veku

Požiadavky stanovené v č. 4 sa dopĺňajú nasledujúcimi požiadavkami:

Systém overovania veku využívajúci „dvojitú anonymitu“ nesmie umožňovať žiadnym iným tretím stranám zapojeným do procesu rozpoznať používateľa, ktorý už systém použil.

Napríklad tretia strana, ktorá poskytuje dôkaz o veku alebo potvrdzuje jeho platnosť, nesmie byť schopná zistiť, či už spracovala dôkaz od toho istého používateľa.

9. Dostupnosť a pokrytie obyvateľstva

Komunikačné služby, na ktoré sa vzťahuje tento rámec, musia zabezpečiť, aby ich používatelia mali aspoň dve rôzne metódy generovania dôkazu o veku na získanie dôkazu o veku prostredníctvom systému overovania veku s „dvojitou anonymitou“. V praxi musí poskytovateľ služieb, ktorý poskytuje riešenie dvojitej anonymity, kombinovať aspoň dve metódy získania dôkazu o veku (napr. riešenie založené na dokladoch totožnosti a riešenie založené na odhadu veku).

Komunikačné služby, na ktoré sa vzťahuje tento rámec, musia zabezpečiť, aby bol systém overovania veku s „dvojitou anonymitou“ k dispozícii aspoň pre 80 % dospeljej populácie s bydliskom vo Francúzsku.

Príklady a uplatňovanie:

Konkrétne musia riešenia „dvojitej anonymity“ ponúkať niekoľko poskytovateľov služby generovania dôkazov o veku (napr. rôzni poskytovatelia služby pripojenia k internetu a/alebo banky) a pre iné riešenia rôzne metódy generovania dôkazu o veku (napr. analýza črt tváre a poskytovanie dokladov totožnosti).

Informovanie používateľov o úrovni súkromia spojenej so systémami overovania veku

10. Explicitné zobrazenie úrovne ochrany súkromia používateľov

Každé riešenie overovania veku musí byť explicitne spojené s jeho úrovňou ochrany súkromia, aby riešenia, ktoré spĺňajú normy „dvojitej anonymity“, boli zobrazené jasným a čitateľným spôsobom. V žiadnom prípade sa iné riešenia nesmú zamieňať ani propagovať s cieľom uviesť používateľa do omylu v prospech riešení, ktoré menej chránia súkromie.

Ak tretia strana zapojená do procesu overovania veku môže poznať službu, pre ktorú sa overenie veku vykonáva, používateľ musí byť jasne informovaný. Pokiaľ ide o systémy overovania veku, ktoré sú v súlade so zásadou „dvojitej anonymity“, používateľ musí byť jasne informovaný o tom, že toto riešenie zabezpečuje, že poskytovateľ overovania veku nemôže poznať službu, pre ktorú sa toto overenie vykonáva.

Žiaduce ciele a osvedčené postupy

Nasledujúce ciele sa zatiaľ nevyžadujú od systémov overovania veku na dosiahnutie súladu s týmto rámcom, ale predstavujú súbor osvedčených postupov, o ktoré by sa riešenia overovania veku mali usilovať.

Schopnosť používateľov dôverne si vygenerovať si dôkaz o veku:

používateľ môže generovať dôkaz o veku lokálne bez toho, aby informoval pôvodného vydavateľa o svojich atribútoch veku alebo inú tretiu stranu;
používateľ môže generovať dôkaz o veku prostredníctvom online služby, ktorá môže byť použitá bez akéhokoľvek prístupu k jeho osobným údajom.

Dôvernosc systémov overovania veku ako celku:

systém je založený na dôkaze s nulovou znalosťou;
systém je založený na šifrovacích technikách s odolnosťou voči najzložitejším útokom, a to aj v budúcnosti.

TRETIA ČASŤ: ALTERNATÍVNE RIEŠENIA GENEROVANIA DŮKAZU AKCEPTOVANÉ NA DOČASNOM ZÁKLADE

Podľa článku 10 zákona č. 2004-575 z 21. júna 2004 o dôvere v digitálne hospodárstvo musia služby, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia, zaviesť systém overovania veku, ktorý je v súlade s technickými charakteristikami tohto rámca, a to do troch mesiacov od jeho uverejnenia. Avšak na konci týchto 3 mesiacov, počas prechodného obdobia 3 mesiacov od uverejnenia tohto rámca, ktorého cieľom je umožniť službám, na ktoré sa vzťahujú, identifikovať a implementovať riešenie overovania veku, ktoré spĺňa všetky kritériá stanovené v prvej a druhej časti, sa bude vykonávanie riešení využívajúcich bankové karty považovať za vyhovujúce technickým charakteristikám rámca za predpokladu splnenia nasledujúcich podmienok.

Riešenie využívajúce bankovú kartu by bolo počiatočnou metódou filtrovania niektorých maloletých osôb. Toto dočasné riešenie je založené na infraštruktúre, ktorá už bola zavedená a ktorú možno mobilizovať.

Pri dodržaní nižšie uvedených požiadaviek by toto riešenie spočiatku umožnilo chrániť najmladšie maloleté osoby. Filtrovanie sa musí uskutočniť formou silnej autentifikácie (t. j. dvojstupňovej autentifikácie). Môže sa to napríklad uskutočniť buď prostredníctvom silnej autentifikácie samotnej (bez platby), alebo prostredníctvom platby (vrátane sumy nula EUR) spojenej so silnou autentifikáciou.

Tieto systémy overovania:

nesmú byť realizované priamo cieľovými službami, ktoré šíria pornografický obsah, ale prostredníctvom tretích strán nezávislých od služby;
musia zaistiť bezpečnosti overovania aby sa zabránilo rizikám phishingu, ktoré sú s ním spojené. Preto je dôležité zabezpečiť, aby sa informácie o platbe zadávali na dôveryhodných sídlach. V tejto súvislosti by bolo vhodné, aby ciele služby, ktoré šíria pornografický obsah, a poskytovatelia riešení spustili koordinovanú kampaň na zvýšenie informovanosti o rizikách phishingu, pričom sa zohľadní najmä táto nová prax;
musia umožniť overenie aspoň existencie a platnosti karty, čo vylučuje jednoduché overenie konzistentnosti čísla karty;
implementujú silnú autentifikáciu stanovenú v európskej smernici (EÚ) 2015/2366 o platobných službách (známej ako „PSD2“), napríklad spoliehaním sa na protokol 3-D Secure v jeho druhej platnej verzii, aby sa zabezpečilo, že používateľ služby je držiteľom karty prostredníctvom dvojstupňovej autentifikácie.

ŠTVRTÁ ČASŤ: AUDIT A HODNOTENIE RIEŠENÍ OVEROVANIA VEKU

V návrhu zákona SREN sa stanovuje, že „Regulačný orgán pre audiovizuálnu a digitálnu komunikáciu môže od vydavateľov a poskytovateľov služieb [...] vyžadovať, aby vykonali audit systémov overovania veku, ktoré zavádzajú, s cieľom potvrdiť súlad týchto systémov s technickými požiadavkami vymedzenými v rámci. V rámci sa stanovujú postupy vykonávania a zverejňovania tohto auditu, ktorý je zverený nezávislému orgánu s preukázanými skúsenosťami.“

Cieľom nasledujúcich oddielov je objasniť hlavné zásady, ktorými sa môžu riadiť ciele služby, ktoré šíria pornografický obsah, ktoré by boli potrebné na vykonanie takéhoto auditu.

Hodnotenie zavedených systémov v reálnych podmienkach

S cieľom zabezpečiť vysokú úroveň ochrany maloletých osôb bude Arcom hodnotiť technické riešenia overovania veku v jednotlivých prípadoch po ich zavedení vydavateľmi, t. j. in concreto. Keďže určité riešenia môžu byť konfigurované samotnými ciele službami, ktoré šíria pornografický obsah, hodnotenie je potrebné vykonať za skutočných prevádzkových podmienok.

Ciele služby, ktoré šíria pornografický obsah, sú povinné zabezpečiť, aby zavedené riešenia boli systematicky schopné splňať požiadavky rámca tým, že v prípade potreby prispôbia ich prevádzkové zásady a parametre.

Miera chybovosti, obchádzanie a riziká útoku

Technický audit sa vo všeobecnosti zameriava na posúdenie toho, či je riešenie overovania veku v súlade so zákonom a s týmto rámcom ako celkom.

V tejto súvislosti posudzuje najmä:

schopnosť technického riešenia rozlíšiť maloletých používateľov;
absencia diskriminačnej zaujatosti;
– odolnosť proti potenciálnym praktikám obchádzania (napríklad deepfakes) a rizikám útoku (17).

Nezávislosť poskytovateľa auditu

Aby sa nenarušila dôveryhodnosť auditu, audítor by mal mať preukázané odborné znalosti a skúsenosti a mal by byť nezávislý od spoločností ponúkajúcich riešenia overovania veku, ako aj od cieľených služieb, ktoré šíria pornografický obsah, ktoré využívajú uvedené technické riešenia.

Arcom môže v neskoršej verzii tohto rámca špecifikovať podmienky, za ktorých sa audity musia vykonávať a sprístupňovať verejnosti.

V súčasnej situácii a až do ďalšieho objasnenia zo strany úradu ARCOM sa spoločnosti vyzývajú, aby vykonávali technické audity svojich systémov overovania veku, najskôr do 6 mesiacov od uverejnenia tohto rámca a potom aspoň každý rok.

Cieľené služby, ktoré šíria pornografický obsah, sa tiež vyzývajú, aby v záujme transparentnosti, najmä pokiaľ ide o používateľov, zverejnili svoju auditorskú správu na ľahko prístupnej stránke svojho online rozhrania a v ľahko zrozumiteľnom formáte.

- (1) Arcom, Návštevy stránok „pre dospelých“ maloletými osobami (na základe údajov poskytnutých spoločnosťou Médiamétrie), uverejnené 25. mája 2023:
- (2) Mr. Arzano, C. Rozier, Alice au pays du porno (Alica v krajine porno): Ados: leurs nouveaux imaginaires sexuels (Tínedžeri: ich nové sexuálne predstavy) Ramsay, 2005.
- (3) Pozri: <https://www.csa.fr/Informer/Toutes-les-actualites/Actualites/Quelles-solutions-pour-protéger-votre-enfant-des-images-a-caractere-pornographique-sur-internet>; a B. Smaniotto (výskumný pracovník v oblasti psychopatológie a klinickej psychológie), „Pornografia: aký vplyv má na sexualitu adolescentov?“, Rokovanie, 28. august 2023: <https://theconversation.com/pornographie-quels-impacts-sur-la-sexualite-adolescente-207142>.
- (4) Kasačný súd, Trestný senát, 23. februára 2000, 99-83.928,
- (5) <https://www.ohchr.org/fr/documents/general-comments-and-recommendations/general-comment-no-25-2021-childrens-rights-relation>
- (6) CNIL, uznesenie č. 2021-069 z 3. júna 2021 o stanovisku k návrhu vyhlášky o vykonávacích predpisoch pre opatrenia na ochranu maloletých osôb pred prístupom na stránky, ktoré šíria pornografický obsah (pozri: <https://www.legifrance.gouv.fr/cnil/id/CNIL/TEXT000044183781>).
- (7) Pozri: <https://www.cnil.fr/fr/la-cnil-publie-8-recommandations-pour-renforcer-la-protection-des-mineurs-en-ligne>
- (8) Pozri:
- (9) Pozri: <https://linc.cnil.fr/demonstrateur-du-mecanisme-de-verification-de-lage-respectueux-de-la-vie-privee>
- (10) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov.
- (11) Pozri tlačovú správu CNIL z 21. februára 2023: <https://www.cnil.fr/fr/controle-de-lage-pour-lacces-aux-sites-pornographiques>

- (12) CSA, stanovisko č. 2021-11 z 23. júna 2021 k návrhu vyhlášky o vykonávacích predpisoch pre opatrenia na ochranu maloletých osôb pred prístupom na stránky, ktoré šíria pornografický obsah,
- (13) Restricted to adults“.
- (14) Hlavičky sú informácie odoslané späť serverom webového sídla do prehliadača používateľa v čase požiadavky.
- (15) <https://linc.cnil.fr/demonstrateur-du-mecanisme-de-verification-de-lage-respectueux-de-la-vie-privee>
- (16) <https://www.cnil.fr/fr/verification-de-lage-en-ligne-trouver-lequilibre-entre-protection-des-mineurs-et-respect-de-la-vie>
- (17) Posúdenie rizika útoku na riešenie overovania veku má určiť, či je pravdepodobné, že systém bude zneužitý na podvodné účely.

Dňa 9. októbra 2024.

Za Regulačný úrad pre audiovizuálnu a digitálnu komunikáciu:
predseda,
R.-O. Maistre